
Ateneu Barcelonès

TERTÚLIA DITIRÀMBICA

sobre **TEMES HUMANS**

FILOSOFIA CASUAL

a partir de **PEL·LÍCULES, GRAFISMES o**

DISPARADORS ESTRANYS

Tema 26: Sobre L'abisme Existencial; De La Mà De *Últim Tango A París*

Xavier Cabús

Quanta distància hi ha entre els grans projectes, l'exaltació, l'alegria de viure, i la decadència, el nihilisme, la depressió?

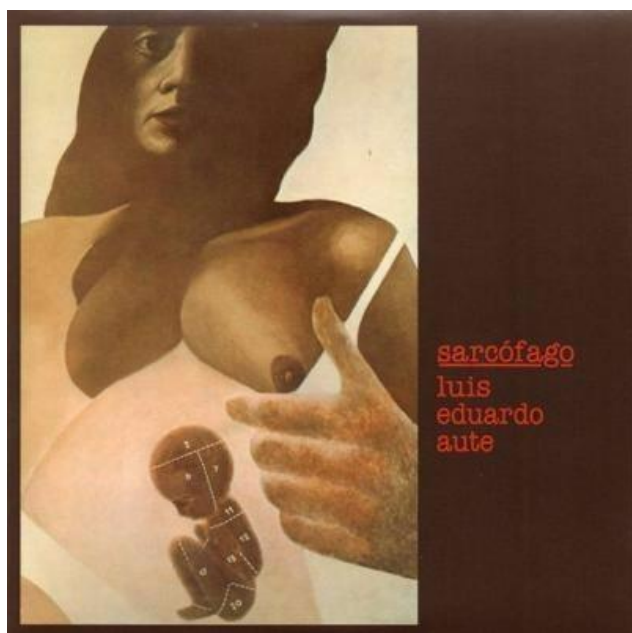
Si en una altra sessió, que alguns recordareu, de la mà de *Fitzcarraldo* vam parlar del primer pol, la complaença en viure, avui parlarem del segon: l'atracció per la mort i per l'abisme.

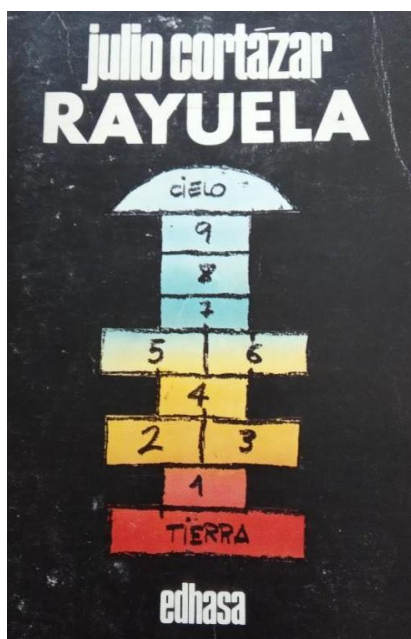
Últim tango a París, de Bernardo Bertolucci, (1972) és una pel·lícula que sol recordar-se sobretot per les escenes intensament eròtiques d'un Brando bellíssim (Paul) i d'una Maria Schneider sublim (Jeanne). Però no és pas el seu únic valor, ans al contrari: és tot un exercici de narrativa que explora la metafísica del buit, en aquella ressaca dels gloriosos seixantes quan la gent (molta gent), percaçava algun sentit en l'existència, més enllà del consum i dels valors utilitaris i de l'agònica recerca del plaer immediat en què el comú dels mortals viu avui dia immers.

De manera que en l'*Últim tango* s'hi conté una indagació al dilema quotidià sobre si val la pena de sobreviure's

encara un dia més, i sobre la decisió, sovint heroica, de seguir-ho fent (en el sentit ben bé què ho cantava l'Aute: <https://www.youtube.com/watch?v=5hb8yJT6t3s>

El guió del darrer Tango és: sobre el rerefons de París (una ciutat que juga un paper similar que en la "Rayuela" de Cortázar, escrita deu anys abans),

Paul, un americà de cinquanta anys a qui acaba

de suïcidar-se-li sense cap explicació la dona, coincideix amb Jeannete, francesa de vint, en un pis buit al qual han acudit per separat amb la intenció de llogar-lo. A partir d'aquí la pel·li desenvolupa la dialèctica d'aquesta relació, que és la de dos que decideixen trobar-se periòdicament en l'escenari d'aquell pis anònim, sense dir-se els seus noms i sense explicar-se les biografies, amb el propòsit exclusiu de desitjar-se i de follar-se. Això mentre que l'home, de portes cap enfora (però només l'espectador ho sap; i llavors sap que això l'hi està passant de portes cap endintre) plora el suïcidi de la seva dona i la futilitat de tot.

La noia, en canvi, és filmada obsessivament, en qualsevol acte mínim de la vida quotidiana (de quan la vida sembla amagar encara algun sentit *per se*) per un noviet seu amb ínfules de *nouvelle vague* en una espècie de *cinema verité* on la realitat superficial i alegria de Jeanne amaga l'experiència surreal però brutalment emotiva en què està immersa.

I, mentrestant, va sonant el darrer tango.

Hi ha bellesa, en l'abisme? La presència propera de la mort (l'experiència sentida de la finitud) ens aporta l'ingredient que ens mancava per gaudir plenament (si la

paraula és adequada) del drama d'existir?

Preguntes pel sentit en plena era del buit (la nostra, tal com la va descriure Lipovetsky).

